

סיכומי הדרך היומי

ת"ר ושונתם שיהיו דברי תורה | **מחודדים** | בפיך (קידושין ל') | מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

לעילוי נשמת אימי מורתי מרת שינדל חיה חוה גאסט ע"ה בת הר"ר משה רוזנבאום ז"ל נלב"ע יום רביעי כ"ט טבת תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מרת פינגע ציפורה גאסט ע"ה בת ר' מרדכי אשת ר' אברהם ז"ל נלב"ע כ"ט שבט תשכ"א ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת הרב אברהם בן חיים גאסט ז"ל נלב"ע ו' טבת תש"ב ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

שמחים לבשר על חידוש שמיעת השיעורים בטלפון בעברית ובאנגלית במספר 0799-379-634

לע"נ ר' פינחס בן ר' בנימין בינוש זצ"ל

נשרפת דרך בבע"ח חס רחמנא.

דף ג"ה ע"ב

מתניתין דמפרש בטעם שני תקלה וקלון ובטעם ראשון תקלה, או כרב ששת דתקלה בלא קלון חייב, או לפשוט דרב המנונא דקלון בלא תקלה, כישראל הבא בשוגג, נהרגת, ותקלת קלון קאמר.

בת ג' שנים ויום אחד, מתקדשת בביאה ע"י אביה, ואם בא עליה יבם קנאה ומתגרשת הימנו בגט, וחייבין עליה משום אשת איש, ומטמאה את בועלה בנדתה לטמא כעליונו של זב, ניסת לכהן אוכלת בתרומה, בא עליה א' מן הפסולים פסלה מכהונה, בא עליה א' מכל העריות מומתין על ידה והיא פטורה, והיינו אפילו בהמה דתקלה נמי איכא דעשתה במזיד אלא דחס רחמנא עלה ואבהמה לא חס.

בן ט' שנים ויום אחד הבא על יבמתו קנאה ואין נותן גט עד שיגדיל, ונטמא כבועל נדה, פוסל ואין מאכיל בתרומה דאין קנינו קנין להיות 'קנין כספו', ופוסל את הבהמה למזבח בע"א או ע"פ הבעלים ונסקלת על ידו בב' עדים, דכיון דמזיד הוא תקלה נמי איכא רק דעליה חס רחמנא ומבהמה לא, ואם בא על א' מכל עריות מומתין על ידו והוא פטור.

יום ראשון פרשת

נצבים וילך - י"ט אלול תשע"ז

דף ג"ו ע"א

מגדף, חייב כשמפרש השם, כשחוקרין העדים שואלין בכינוי אם אמר יכה יוסי את יוסי (דהוא ד' אותיות, ומספרו אלקי"ם), נגמר הדין מוציאין כל אדם לחוץ ואומר בפירוש, והדיינין עומדין וקורעין ולא מאחין, והשני והשלישי אומרים אף אני כמוהו. מגדף, אינו חייב עד שיברך שם בשם דכ' ונוקב שם

שבת קודש פרשת כי תבוא - י"ח אלול תשע"ז

דף ג"ה ע"א

נשכב, לרב וברייתא אין חיוב פחות מבן ט', דילפינן נשכב משוכב ושוכב אינו פחות מט', לשמואל חייב מבן ג' דכ' 'משכבי אשה' ואשה מבת ג' ביאתה ביאה.

אשה הנשכבת לבהמה ובהמה הנשכב לאיש, לרב נחמן בר ר"ה, באשה חייב בין כדרכה בין שלא כדרכה דכ' 'משכבי', בבהמה חייב רק כדרכה, לרב פפא, אשה חייב רק כדרכה, בהמה דלאו אורחה חייב גם שלא כדרכה, ובברייתא מבואר דבתרוייהו בין כדרכה בין שלא כדרכה חייב.

המערה בזכור חייב, דכ' 'משכבי אשה'. המערה בבהמה חייב, דהעראה דגבי אחות אביו ואחות אמו מיותר שכבר הוקשו להעראה דנדה, ותנהו לבהמה, דכל הפסוק שם בא לדרשה ע"כ נדרש מחייבי כריתות. המערה בעצמו, למ"ד משמש מת בעריות חייב, חייב משום שוכב ונשכב.

בהמה בסקילה, לפי שבאה תקלה לאדם על ידה, ד"א שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה.

לרב ששת, כשיש תקלה אע"פ שאין קלון חייב, וע"כ עכו"ם הבא על הבהמה אף דליכא קלון נהרגת, כאשרה שנשרפת מפני תקלה. וקשה מישראל המשתחוה לבהמתו דאין נהרגת אלא אסורה לגבוה.

לאביי, בעינן קלון מרובה, שעבר על מצות קונו וגינה עצמו בדבר מגונה, ועל כן חייב רק כשבא על הבהמה ולא בהשתחואה, ועכו"ם תלוי בב' פירושים של רש"י, ואשרה נשרפת מפני תקלה, דרק בבע"ח חס רחמנא.

לרבא בעינן שנהנית מעבירה, על כן חייב על ביאה ולא על השתחואה, ועכו"ם כרב ששת, ואשרה

נשמח לקבל כתובות אימייל ומספרי הפקס על מנת

שנוכל לשלוח אליכם את העלון

ym5744010@gmail.com | 07373-88-000

וגו' בנקבו שם יומת', דנוקב לשון קללה, ולא לשון עשיית נקב דלא שייך בו שם בשם, ולא לשון פירוש השם בפיו דלא שייך בו שם בשם, והוי אזהרת עשה מאת השם אלוקיך תירא, וכ' ויקב ויקלל' ואחר כך 'הוצא את המקלל' ולא את הנוקב והמקלל.

מגדף בכינוי.

לרב יצחק נפחא - לר' מאיר, ישראל חייב דכ' ונוקב שם השם מות יומת' וכ' איש איש כי יקלל אלוקיו ונשא חטאו' לרבות כינויין. עכו"ם חייב, דכ' איש איש' לרבות עכו"ם. לחכמים על שם המיוחד במיתה דכ' ונוקב שם השם מות יומת' ועל כינויים באזהרה דכ' איש כי יקלל אלוקיו ונשא חטאו' ואיש איש דברה תורה בלשון בני אדם, כגד כאזרח' לר' מאיר דגר ואזרח בסקילה ועכו"ם אף שנתרבה מיתתו כמיתת עכו"ם, לחכמים דגר ואזרח בעי שם בשם ועכו"ם אין צריך.

לר' מיישא - לר' מאיר ישראל ועכו"ם חייבין בכינוי דכ' איש איש' וגו', לחכמים ישראל במיתה רק על שם המיוחד, ועכו"ם אף בכינוי דכתיב כגד כאזרח' דגר ואזרח בעינן בנקבו שם אבל עכו"ם אפילו בכינוי.

דף נ"ו ע"ב

ז' מצוות נצטוו בני נח, דינין ברכת השם, על זה גילוי שפיכות דמים, גזל ואבר מן החי. לר' חנניה בן גמליאל אף על הדם מן החי. לר' חידקא אף על סירוס. לר' שמעון אף על כישוף. לר' יוסי אף כל האמור בפרשת כישוף דמסיים עלה 'ובגלל התועבות האלה השם אלוקיך מוריש אותם מפניך' ולא ענש אא"כ הזהיר. לר' אלעזר, אף על הרבעת בהמה והרכבת האילן אך מותרין ללבוש כלאים ולזרוע כלאים. לתנא דבי מנשה אפיק דינין וברכת השם ועייל סירוס וכלאים. לר' יהודה אדה"ר נצטווה רק על ע"ז. לר' יהודה בן בתירה אף על ברכת השם, ליש אומרים אף על הדינים.

מקור המצוות לת"ק

לר' יוחנן ויצו השם אלוקים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל', ויצו דינים דכ' למען אשר יצוה וגו' לעשות צדקה ומשפט', ה"ז זו ברכת השם דכ' ונוקב שם ה', 'אלקים' ע"ז דכ' לא יהיה לך אלוקים אחרים', 'על האדם' שפיכות דמים דכ' 'שופך דם האדם' וגו', 'לאמר' גילוי עריות דכ' 'לאמר הן ישלח איש את אשתו והלכה מאתו והיתה לאיש אחר', 'מכל עץ הגן' ולא גזל, 'אכל תאכל' ולא אבר מן החי.

לר' יצחק ויצו' זו ע"ז, או מדכ' סרו מהר מן הדרך אשר צויתים עשו להם' וגו', או דכ' 'עשוק אפרים רצוף משפט כי הואיל הלך אחרי צו', ונפ"מ בעכו"ם שעשה ע"ז ולא השתחוה לה דלמ"ד 'עשו' חייב משעת עשייה ולמ"ד 'הלך' רק משעת הליכה אחריה ועבודתה, 'אלקים' זו דינין, דכ' ונקרב בעה"ב אל האלקים'.

עכו"ם שהשתחוה לע"ז שלא כדרכה כיון שישראל לא מת עליה אף הוא אין מוזהר עליה.

מקור הציווי.

לר' יהודה, דכ' ויצו ה' אלוקים על האדם, את

אלקותו צוה עליו לבל ימירוהו באחרים.

לר' יהודה בן בתירה 'אלקים' אלקותו צוה עליו שלא יקללהו, דכ' 'אלוקים לא תקלל'.

ליש אומרים 'אלקים' גם לשון שררה ורבנות שיהא מוראו עליו ולא מורא בשר ודם דהיינו דינין דכ' 'לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלקים הוא'.

י' מצוות נצטוו ישראל במרה, ז' שקיבלו עליהן בני נח, והוסיפו עליהן דינין דכ' 'שם שם לו חק ומשפט', כיבוד אב ואם ושבת דכ' 'כאשר צוך ה' אלוקיך' כאשר צוך במרה, והיינו כתנא דבי מנשה דדינים אינם מז' מצוות.

כשם שנצטוו ישראל להושיב ב"ד בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר כך נצטוו בני נח להושיב ב"ד בכל פלך ובכל עיר.

יום שני פרשת נצבים וילך - כ' אלול תשע"ז

דף נ"ז ע"א

מקור הציווי לתנא דבי מנשה

ע"ז וגילוי עריות דכ' ותשחת הארץ לפני האלקים, והיינו דבר ערוה כדכתיב 'כי השחת כל בשר את דרכו (דרך גבר בעלמה) על הארץ, וע"ז דכ' 'פן תשחיתון ועשיתם' וגו' [ולת"ק עוונם גילה ואזהרה מויצו], שפיכות דמים דכ' 'שופך דם האדם' וגו' [ולת"ק מפרש באיזו מיתה ימיתם]. גזל דכ' 'כירק עשב נתתי לכם את כל' הגדל מאליו, ולא כירק גינה [ולת"ק בהוא להתיר להם בשר שהיה אסור להם להמית בהמה והא דהוזהרו על אבר מן החי הוא דאפילו מאליו לא תאכלנו], אבר מן החי דכ' 'אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו' [ולת"ק בא להתיר אבר מן החי בשרצים שדמו אינו חלוק מבשרו] סירוס דכ' 'שרצו בארץ ורבו בה' [ולת"ק ברכה הוא ולא צווי], כלאים דכ' 'מהעוף למינהו' [ולת"ק הוא לצוות בעלמא שנח לו מינו].

בן נח נהרג.

לרב יוסף (לפי רב ששת) בשם אמרי בי רב, על ד' מצוות נהרג, שפיכות דמים דכ' 'שופך דם האדם' וגו', ע"ז גילוי עריות ברכת השם דכ' ככולהו 'איש איש' לרבות עכו"ם במיתה כישראל.

לכולהו תלמידי דרב על ז' מצוות נהרג, דגילה באחד וה"ה לכולהו.

בן נח נהרג על גניבת פחות משוה פרוטה, כשגזל מכותי משום דאינם מוחלים וכשגנב מישראל משום דבשעתו יש לו צער ורק אחר כך מוחל וישראל בישראל אסור בו אך אין עובר דלא תגזול ניתק לעשה דהשבון ולא בר השבון הוא. כובש שכר שכיר אינו גזילה גמורה דאין חוטף מיד חבירו, וכותי מכותי או מישראל נהרג עליו, וישראל מכותי מותר, יפת תואר וכן אפילו בן נח שייחד שפחה לעבדו ובא עליה אף על פי שהוא זנות בעלמא, נהרג עליו משום גזל, וישראל מכותי מותר, וישראל מישראל אסור וחייבין עליה אשם.

שפיכות דמים כותי בכותי וכותי בישראל נהרג, ישראל בכותי פטור אבל אין מותר לכתחילה

דכותי ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורידין.
רודף אחר חבירו להרגו ויכול להציל עצמו בא'
מאבריו והרגו, לר' יונתן בן שאול נהרג עליו לרבנן
אין נהרג.

דף נ"ז ע"ב

'אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש' אפילו בדיין
אחד, 'מיד כל חיה' אפילו שלא בהתראה, 'ומיד
האדם' אפילו עד אחד 'מיד איש' ולא מיד אשה,
והא דכ' 'למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו
(נשים) אחריו... לעשות צדקה ומשפט' בניו לדין
וביתו לצדקה, והא דכתיב 'על כן יעזוב איש' כלל
אחר כך 'והיו לבשר אחד' ועל כן גם אשה חייבת,
'אחיו' אפילו קרוב, 'שופך דם האדם באדם דמו
ישפך', לר' ישמעאל היינו דנהרג אף על עוברין
דהוא אדם שהוא באדם, לתנא דבי מנשה דרשינן
'באדם דמו ישפך' וזהו חנק שהוא מיתה שאין דמו
יוצא לחוץ, ומלמד שמיתת בני נח בחנק.

'לאמר' זה גילוי עריות, בעריות שלהם, 'איש איש'
לרבות כותים שנענשים כישראל בעריות דלדידהו
לית בהו, והיינו נערה המאורסה בסקילה, ונכנסה
לחופה ולא נבעלה בחנק [דגבי סקילה דנערה
מאורסה כ' 'בתולה מאורסה' ודרשינן בתולה
ולא בעולה מאורסה ולא נשואה ומיעוט שני אתי
לנכנסה לחופה ולא נבעלה].

עריות שאין ב"ד של ישראל ממיתין עליה, כגון
חייבי כריתות אחותו ואביו ואחות אמו
אשת אחיו אשת אחי אביו ואחות אשתו, לר' מאיר
אליבא דר' עקיבא אין בן נח מוזהר עליה, דלא
דריש 'איש איש', לחכמים מוזהר עליה, ד'איש
איש' לרבות כותים.

יום שלישי פרשת נצבים וילך - כ"א אלול תשע"ז

דף נ"ח ע"א

גר שהיתה הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה
וכן הורתו ולידתו שלא בקדושה, דכקטן שנוולד
בלא קרובים הוא, גזרו חכמים בכל האסורות לו
בהיותו כותי שלא יאמרו באין מקדושה חמורה
לקדושה קלה, וע"כ לשיטת ר' אליעזר, יש לו שאר
האם ולא שאר האב דכ' 'וגם אמנה אחותי בת אבי
הוא אך לא בת אמי', וע"כ אחותו מן האם יוציא
מן האב יקיים, וכן אחות האב מן האב יוציא מן
האב יקיים, אחות האם מן האב לר' מאיר יוציא גזירה
משום שיש בו צד אם, לחכמים יקיים דמן האב
הוא ולא גזרינן, ומותר באשת אחיו לאחר מיתה
דאין אשת אח לבני נח וכן באשת אחי האב, וכל
הבאות מחמת אישות מותרות לו דהיינו אשת
אביו, נשא אשה ובתה או ב' אחיות כונס א' ומוציא
א', מתה אשתו מחלוקת אם מותר בחמותו.

'על כן יעזב איש את אביו ואת אמו.'

לר' אליעזר, 'אביו' אחות אביו, 'אמו' אחות אמו,
'ודבק' ולא בזכר 'באשתו' ולא באשת חבירו, 'והיו
לבשר אחד' יצאו בהמה וחיה שאין נעשין בשר
אחד שאין יולדין מן האדם, ואא"ל דאביו ממש

דהיינו 'ודבק', וא"א באשת אביו דהיינו 'באשתו'
וא"א לאחר מיתה דמה אמו לא באישות דהיינו
'באשתו' אף אביו לא באישות ומה אביו לא ממש
אף אמו לא ממש, ולא משכחת לה אלא באחיה.

לר' עקיבא 'אביו' אשת אביו 'אמו' אמו ממש, דאביו
ממש היינו 'ודבק', ואשת אביו איירי לאחר מיתה,
ואמו איירי באמו מאנוסתו דאין אסורה משום
אשת חבירו, וניחא לאוקמי באשת אביו דמיקרי
'ערות אביך' ולא באחות אביו שהוא רק 'שאר'.

דף נ"ח ע"ב

'ויקח עמרם את יוכבד דודתו', לר"א היינו דודתו
מן האב.

'וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי' לר"א
מבואר דבת האם אסורה, לר"ע הא בת אחיו היתה
אלא לתקן דבריו שאמר 'אחותי היא' אמר שמצד
האב יש לה צד אחות דבני בנים ה"ה כבנים.

מפני מה לא נשא אדם את בתו כדי שישא קין את
אחותו, שנאמר 'כי אמרתי עולם חסד יבנה' וכ'
'ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא', משמע דבלאו
הכי אסור, כר"א, ולר"ע כיון דאשתרי אשתרי.

כותי מותר בבתו, ואדם הראשון לא נשא בתו כדי
שישא קין את אחותו.

עבד מותר באמו ומותר בבתו, דיצא מכלל כותי
ולכלל ישראל לא בא.

בן נח שייחד שפחה לעבדו, וקראו לה רביתא
דפלניא, ובא עליה, נהרג. ואם פורעת ראשה בשוק
שוב אינה מיוחדת לו.

בן נח שבא על אשת חבירו שלא כדרכה פטור,
דכ' 'באשתו' ולא באשת חבירו 'ודבק' ולא שלא
כדרכה.

עכו"ם שהכה את ישראל חייב מיתה דכ' 'ויפן כה
וכה וירא כי אין איש ויך את המצר'י וגו'.

הסוטר לועז של ישראל כסוטר לועז של שכינה
דכ' 'מוקש אדם ילע קודש', המגביה ידו על חבירו
אע"פ שלא הכהו נקרא רשע דכ' 'ויאמר לרשע
למה תכה' ולא למה הכית. נקרא חוטא דכ' 'ואם
לא לקחתי בחזקה' בבני עלי וכ' 'ותהי חטאת
הנערים גדולה מאד'. תיקצץ ידו דכ' 'וזרוע רמה
תשבר', ורב הונא קץ ידא לא' שהיה רגיל להכות.
אין לו תקנה אלא קבורה דכ' 'ואיש זרוע לו הארץ'.
לא נתנה קרקע אלא לבעלי זרועות דכ' 'ואיש זרוע
לו הארץ'. 'עובד אדמתו ישבע לחם' אם עושה
עצמו כעבד לאדמה ישבע לחם.

עכו"ם ששבת חייב מיתה דכ' 'ויום ולילה לא
ישבותו', ואזהרה שלהן זו היא מיתתן, ואפילו לא
שבת לשום חובה אלא מנוחה בעלמא כגון ביום
שני, חייב. ולא חשיב בהדי ז' מצוות דהוי קום ועשה,
ודינין יש בהן גם שב ואל תעשה שלא לעשות עול.

יום רביעי פרשת נצבים וילך - כ"ב אלול תשע"ז

דף נ"ט ע"א

עכו"ם שעסק בתורה חייב מיתה, דכ' 'תורה צוה
לנו משה מורשה', או דמורשה לנו ולא להם והוא

גזל, או מאורסה לנו, והוי כבא על נערה המאורסה. והא דא' ר' מאיר דעכו"ם עוסק בתורה ככהן גדול דכ' 'אשר עשה אותם האדם וחי בהם', דסבר דגם עכו"ם נקרא האדם, היינו בז' מצוות שלהם.

דם מן החי, לר' חנינא בן גמליאל הוזהרו עליו בני נח דדרש 'אך בשר בנפשו לא תאכל' דמו בנפשו לא תאכל'. והוזהרו עליו ישראל דכ' 'רק חזק לבלתי אכול הדם' וגו' וסמך ליה 'ולא תאכל הנפש עם הבשר', דאף דם אסור משום חיות. לרבנן בני נח לא הוזהרו עליו ד'אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו' להתיר שרצים שדמו ובשרו אחד, וישראל לא הוזהרו על דם משום חיות, והא דנסמך לאבר מן החי הוא לחייב על דם הקזה שהנשמה יוצאה בו ולא רק בדם שחיטה.

כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה, מדנשנה ע"ז בסיני ואשכחן דענש עכו"ם עליה דכ' ובגלל התועבות וגו', מוכח דלזה ולזה נאמרה. לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח דא"א לומר דלבני נח ולא לישראל דליכא מידי דלישראל שרי ולעכו"ם אסור, דיפת תואר משום דעכו"ם לאו בני כיבוש, וגניבת פחות משוה פרוטה משום דישראל רחמנין ומוחלין ועכו"ם אכזרים ואין מוחלים. ואנו אין לנו שנאמרה לבני נח ולא נשנית אלא גיד הנשה לר' יהודה דבני יעקב נאסרו בה, דלחכמים אחר מתן תורה נאסרו בה ומשה כתבו במקום המעשה.

דף נ"ט ע"ב

מילה שנשנית בסיני 'וביום השמיני ימול' נשנית רק לדרשה ד'ביום' אפילו בשבת, או דמעיקרא ניתנה רק לאברהם וזרעו וכ' 'כי ביצחק יקרא לך זרע' ולא ישמעאל, ולא עשו דכ' 'ביצחק' ולא כל יצחק, אך בני קטורה עצמם חייבין דכ' 'את בריתי הפר' לרבות בני קטורה.

פריה ורביה שנשנית בסיני 'לך אמור להם שובו לכם לאהליכם'. הוא משום דהוי דבר שבמנין שצריך מנין אחר להתירו, וע"כ אף שנצטוו לפרוש רק ג' ימים הוצרך מנין אחר להתיר. אבל שאר מצוות דבני נח שנשנו, כיון ששנה אזהרתם נאמרה גם לבני נח.

אדם הראשון לא הותר לו בשר לאכילה דכ' 'לכם יהיה לאכלה ולכל חית הארץ' ולא חית הארץ לכם, ולבני נח התיר דכ' 'כירק עשב נתתי לכם', אך לא אבר מן החי דכ' 'אך בשר בנפשו' וגו', ובשרצים אין עובר משום אבר מן החי דדרשינן 'אך בשר בנפשו דמו' מי שנפשו חלוק מדמו יצאו שרצים.

ורדו בדגת הים' היינו למלאכה כדבעי רחבה הנהיג בעז ודג מהו לכלאים. 'ובעוף השמים' למלאכה, כדבעי רבה בר רב הונא דש באוויזין ותרנגולין לר' יוסי בר' יהודה מהו לענין לא תחסום. 'ובכל חיה הרומשת על הארץ', זה נחש שהוא שמש גדול שאבד לעולם שהיו מזדמנין ב' נחשים לכ"א מישראל א' משגרו לצפון וא' לדרום להביא לו אבנים טובות ומרגליות, ומפשילין רצועה תחת זנבו להוציא בה עפר לגינתו.

אדם הראשון היה מיסב בג"ע והיו מלאכי השרת

צולין לו בשר ומסננין לו יין הציץ בו נחש ונתקנא בכבודו. והותר בבשר זה שהיה מן השמים, כמו שירדו לר"ש בן חלפתא כשבאו אריות ונהמו בפניו. אין דבר טמא יורד מן השמים.

יום חמישי פרשת נצבים וילך - כ"ג אלול תשע"ז

דף ס' ע"א

לר' שמעון, חייבין אף על הכישוף, דכ' 'מכשפה לא תחיה' וסמך ליה 'כל שוכב עם בהמה מות יומת', כל שישנו בכלל שוכב עם בהמה ישנו בכלל כישוף.

לר' אליעזר אף על הכלאים דכ' 'את חקתי תשמרו' ולא 'ושמרתם את חקתי' ומשמע את חקתי שחקתי לך כבר תשמרו 'בהמתך לא תרביע כלאים' ושדך לא תזרע כלאים' מה בהמה בהרבעה אף שדך בהרכבת אילן, ותרוייהו בין בארץ בין בחו"ל.

מברך השם אין חייב עד שיברך שם בן ד' אותיות, כדאמר יכה יוסי את יוסי, ולא בעינן שם בן מ"ב אותיות.

הדיינין עומדין על רגליהן כששומעין, דכ' 'ויאמר אהוד דבר אלוקים לי אליך ויקם מעל הכסא', ואם עגלון מלך מואב שהוא נכרי ויודע רק בכינוי עמד ק"ו לישראל ושם המפורש.

קורעין דכ' 'ויבא אליקים בן חלקיהו וגו' קרועי בגדים ויגידו לו את דברי רבשקה' ולא מאחזין דאתיא קריעה קריעה מאלישע דכ' ביה 'ויקרעם לשנים קרעים', וקרעים מיותר, לדרוש שהן קרועין לעולם. השומע מפי שומע חייב לקרוע. העדים אין חייבין לקרוע שכבר קרעו בשעה ששמעו וכ' 'ויהי כשמוע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו' והם לא חזרו וקרעו.

השומע אזכרה מפי עכו"ם, והשומע בכינוי, לרב יהודה אמר שמואל אין חייב לקרוע, לר' חייא מעיקרא היו חייבין ובזמן הזה שיתמלא כל הבגד קרעים לפי שהדבר תדיר א"צ לקרוע.

דף ס' ע"ב

העובד ע"ז, כדרכה, או זיבוח קיטור ניסוך השתחואה אפילו שלא כדרכה, וכן זריקה שבכלל ניסוך כדכ' 'בל אסיך נכסיהם מדם', והמקבלו עליו לאלוה והאומר לו אלי אתה, חייב. אבל המגפף והמנשק והמכבד והמרבץ והמרחץ והסך והמלביש והמנעיל שלא כדרכה, עובר בלא תעשה. הנודר והנשבע בשמו עובר בלא תעשה. הפוער עצמו לבעל פעור והזורק אבן למרקוליס זו היא עבודתה.

אסור זיבוח קיטור ניסוך השתחואה, דכ' 'זבוח לאלוקים יחרם', בזבוח לע"ז, וכ' 'בלתי לה' לבדו' ריקן כל עבודות פנים לשם המיוחד וריבה מקטר ומנסך (דשאר ליתנהו בע"ז). השתחואה, דכ' 'וילך ויעבוד אלהים אחרים וישתחו להם', והיינו שלא כדרכה דכדרכה בכלל ויעבוד הוא, ואזהרתו מ'לכי לא תשתחוה לאל אחר'. וזביחה בכלל היתה ויצאה להקיש לכל עבודת פנים, והשתחואה

נידונית בעצמה, דאם השתחואה להקיש על הכלל כולו ולרבות מגפף ומנשק וכו', זובח למה לי.

יום שישי פרשת נצבים וילך - כ"ד אלול תשע"ז

דף ס"א ע"א

לרבא בר רב חנן, אפשר לומר דהשתחואה ללמד על הכלל כולו יצא, וזובח בעיני לגופיה דמחשבין מעבודה לעבודה דאם חישב בשעת שחיטה שיזרוק לשם ע"ז חייב, דפליגי בה ר' יוחנן וריש לקיש, דלר"י אסורה דיליף מפיוגול, ור"ל לא יליף, ונימא דלר"ל דרשינן מזובח.

לרב פפא, אף לר' יוחנן בעי קרא, דמפיוגול לא נילף אלא לאסור הבהמה ולא להרוג האדם.

לרב אחא בריה דרב איקא, אף לר"ל לא בעי קרא, דלא התיר רק הבהמה אבל האדם נהרג, כדמצינו בעובדים להרים דהר מותר ועובדים בסייף, וה"נ שחיטה צורך זריקה הוא וחישב בשחיטה הוי כעובד ע"ז, וא"כ זובח' היא מיותר.

לרבא בר רב חנן דילפינן מהשתחואה לכל עבודות שלא כדרכה, הא דכ' איכה יעבדו' לא למעוטי פוער עצמו לע"ז שעובדים אותה בכבוד, דמהשתחואה יליף דהוא דרך כיבוד, אלא למעט פוער עצמו למרקוליס דאף שעבודתו דרך בזיון אין חייב בכל עבודת בזיון.

זובח בהמה למרקוליס חייב דכ' ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים' אם אינו ענין לכדרכה תנהו לשלא כדכרה, [מ'זובח' ליכא למילף דהיינו בזובח למכובדים], לרבא בר רב חנן דילפינן מהשתחואה, מיירי בזובח להכעיס ולא לקבלו עליו לאלוה.

דף ס"א ע"ב

במתניתין תנן העובד ע"ז דמשמע דוקא עבד, ולקמן תנן האומר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד.

לרב המנונא מתניתין באומר איני מקבלו עלי אלא בעבודה, אך בסתמא אמרינן שלבו לע"ז משעה שאמר.

לרב יוסף, בין לר"מ בין לר"י בדיבור חייב, ונחלקו במסית אחרים שיעבדוהו וא"ל אין דלר"מ קבלוהו עליהם ולר"י שחקו עליו דהוא אדם כמוהם ולמה יעבדוהו. ומתניתין ביחיד הניסת באמירה חייב, כדכ' 'לא תאבה לו ולא תשמע אליו' הא אבה ושמע חייב, ואמר לשון יחיד. אבל רבים הניסתיים נמלכים אחר כך וחוזרין בהם. וקשה דכ' 'כי יסיתך אחיך בן אמך' ותניא דיחיד ורבים שווים בכך אלא דיחיד חמור מיתתו דנסקל והקל בממונו שאינו אבד, ורבים הקל מיתתם בסייף והחמיר בממונם דאבד, הרי שבכל דבר שווין.

לאבבי בניסת מפי עצמו אין חייב עד שיעבוד דנמלך אח"כ, ובניסת מפי אחרים נגרר אחריהם, וכדכ' 'לא תאבה לו' הא אבה ושמע חייב.

לרבא כשא"ל כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה, כיון דשמע שבח הע"ז לא יחזור בו, וע"ז כ' 'מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרובים אליך' וגו' דמטיבותן של קרובים תלמדו מה טיבותן של

רחוקים.

לרב אשי סיפא בישראל מומר, דתו לא הדר ביה דפקר בכך.

לרבינא לא זו אף זו קתני.

העובד ע"ז מאהבה ומיראה, לאבבי חייב דהא עבדה לרבא פטור אם לא קבלו עליו לאלוה.

מתניתין דאמר 'אחד העובד' לאבבי היינו העובד מאהבה ומיראה לרבא כר' ירמיה בעובד כדרכה.

'לא תשתחוה להם' אבל אתה משתחוה לאדם כמותך, אבל אם נעבד כהמן לא, דכ' 'ולא תעבדם', לאבבי דאף שעבדוהו מיראה חייב, לרבא כהמן שהיה ע"ז בעצמו אך לא כהמן דחייב רק שלא מיראה.

כהן משיח בע"ז, לרבי סגי בשגגת מעשה לחייב קרבן, לחכמים בעי העלם דבר, ושויין שבשעירה כיחיד ושאיין מביא אשם תלוי. ושגגת מעשה בלא העלם דבר, אם סבר שבית הכנסת הוא והשתחוה הא לבו לשמים וכן אנדרטא שעושיין בדמות המלך אם קיבלו עליו באלוה מזיד הוא ואם לאו אינו כלום, אלא לאבבי איירי בעבד מאהבה ומיראה ולא ידע דאסור דאי"ז העלם דבר כיון שיודע כל העבודות של ע"ז האסורים. ולרבא באומר מותר לעבוד ע"ז, דהעלם דבר היינו קיום מקצת ובטול מקצת וזה אין יודע כלום.

שבת קודש פרשת נצבים וילך - כ"ה אלול תשע"ז

דף ס"ב ע"א

ר' זכאי תני קמיה דר' יוחנן, זיבח קיטר ניסך השתחוה בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת. ור' יוחנן אמר לו שטעות הוא.

ור' אבא רצה לומר דתליא בפלוגתא דר' יוסי ור' נתן אם הבערה ללאו יצאה או לחלק יצאה, דלמ"ד לחלק יצאה השתחואה נמי לחלק יצאה, ולר' יוסי ללאו יצאה, ורב יוסף אמר דר' יוסי אמר רק בשבת משום דיליף מ'ועשה מאחת מהנה' לחלק, דדריש 'אחת' מ'אחת שם משמעון 'הנה' מ'הנה אבות ותולדות, אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגת מלאכות, הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון מלאכות, וא"א לדרוש כן גם לע"ז 'אחת' זביחה מ'אחת' סימן אחד, 'הנה' זיבוח קיטור וכו' מ'הנה' תולדות, שלא כדרכה, אחת שהיא הנה זדון ע"ז ושגגת עבודות, הנה שהיא אחת שגגת ע"ז וזדון עבודות, ושגגת ע"ז היינו לאבבי עובד מיראה ולרבא באומר מותר ותפשוט אבעיא דרבא בהעלם זה וזה בידו דחייב אחת, דכ' שם במשיח פר ובנשיא שעיר וביחיד כשבה ושעירה, ובע"ז שוויין כולן בשעירה.

דף ס"ב ע"ב

רב שמואל בר יהודה אמר דר' זכאי תני, חומר בשבת משאר מצוות דשבת עשה ב' בהעלם א' חייב ב' משא"כ שאר מצוות, וחומר שאר מצוות משבת דבשאר מצוות שגג בלא מתכוין חייב ובשבת פטור. ושאר מצוות דרישא היינו ע"ז כר' אמי דזיבח קיטר ניסך חייב אחת, וסיפא היינו

שאר מצוות דהמתעסק בחלבים חייב וע"כ סבר רוק הוא ובלעו חייב, ובשבת מלאכת מחשבת אסרה תורה, והא דאמר ר' יוחנן פוק תני לברא לטעמיה אזיל דלא מוקים מתניתא רישא וסיפא בב' אופנים.

יום ראשון פרשת האזינו - כ"ז אלול תשע"ז

דף ס"ג ע"א

זיבח וקוטר וניסך בהעלם אחד, לר' אמי, חייב אחת, דכ' 'לא תעבדם', הכתוב עשאן כולן עבודה אחת. לאביי חייב על כל אחד דכ' ג' השתחואות א' לכדרכה ושלא כדרכה כגון שעבודתה דרך כבוד אך לא בהשתחואה, וא' לשלא כדרכה. וא' לחלק.

אמר אלי אתה, לרב אליבא דר' עקיבא חייב קרבן כמגדף שחייב אע"פ שאין בו מעשה, ואע"פ דהכא לא כתוב ביה כרת הוקש לכולם דכ' 'וישתחו לו ויזבחו לו ויאמרו וגו'.

'אשר העלוך מארץ מצרים', לאחרים אלמלא וי"ו דהעלוך ששתפו שם שמים נתחייבו כלייה, לרשב"י המשתף נעקר מן העולם דכ' 'בלתי לה' לבדו' אלא דאיוו אלהות הרבה.

'לא תאכלו על הדם', שאסור לאכול מן הבהמה קודם שתצא נפשה, שלא יאכל בשר ועדיין דם במזרק, שאין מברין על הרוגי ב"ד, שסנהדרין ההורגין נפש אין טועמין כל אותו היום, אזהרה לבן סורר ומורה. ועל כולם אינו לוקה דהוי לאו שבכללות.

המגפף והמנשק וכו' על כולם אינו לוקה דהוי לאו שבכללות.

מותיר מבשר הפסח אין לוקה, לר' יהודה דכ' 'ולא תותירו וגו' והנותר', דניתקו לעשה. לר' יעקב משום דלאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו.

הגודר והנשבע בע"ז, לר' יעקב אין לוקה דהוי לאו שאין בו מעשה לר' יהודה לוקה.

דף ס"ג ע"ב

'ושם אלקים אחרים לא תזכירו' שלא יאמר אדם לחבירו שמור לי בצד ע"ז פלונית, 'לא ישמע על פיך' שלא ידור ולא ישבע בשמו, ולא יעשה שותפות עם עכו"ם שמא יתחייב לו עכו"ם שבועה ונשבע בע"ז שלו. דבר אחר 'ולא ישמע על פיך' אזהרה למדיח.

ע"ז הכתובה בתורה מותר להזכיר שמה.

כל ליצנות אסורה חוץ מליצנות דע"ז, כדחזינן בנביאים דמשתעי קרא כאילו יש להם רעי וצואה.

'כתבונם עצבים' שכ"א עושה לו דמות יראתו ומניחה בכיסו וכשזוכרה מוציאה מחיקו ומחבקה ומנשקה.

משרתי ע"ז שנתנו עיניהם בבעל ממון עושין דמותם באבוסיהם ומרעיבין בהמתם ומוציאין אותן לחוץ כיון שרואין אותן רצין אחריהן, א"ל ע"ז חפץ בך יבא ויזבח עצמו לו.

'זובחי אדם עגלים ישקון' דכל הזובח בנו א"ל דורון גדול הקריב לו יבא וישק לו.

'סוכות בנות' תרנגולת 'נרגל' תרנגול 'אשימא' עז, 'נבחן' כלב נובח, 'תרתק' חמור, 'אדרמלך' פרד שמהדר אדוניו בטעינה, 'ענמלך' סוס שעונה לאדונו במלחמה.

חזקיה בקש אביו לשורפו לע"ז וסכתו אמו סלמנדרא.

יודעין היו ישראל שאין ממש בע"ז, ועבדו ע"ז להתיר להם עריות בפהרסיא, אלא דבתר דאביקו ביה האמינו בו.

יום שני פרשת האזינו - כ"ז אלול תשע"ז

דף ס"ד ע"א

'ויזעקו בקול גדול אל ה' אלוקיהם', שצעקו שזה גרם להחריב בהמ"ק ולהרוג הצדיקים ולגלות, ועדיין מרקד בינו, כלום נתת לנו אלא לקבל שכר לא היא ולא שכרה בעינינו, ישבו ג' יום בתענית ונפל פתקא משמיא דכ' בה 'אמת' דחותמו של הקדוש ברוך הוא אמת, ויצא אריה של אש מקדש הקדשים וצעק והלך קולו ד' מאות פרסה וסגרוהו בדוד עופרת עם כיסוי עופרת, ורצו להרוג יצרא דעריות ולא נמצא ביצה לחולה, ולא יכלו לבקש חצי דבר, אך כחלינהו לעיניה והועיל שאין מתגרה אדם בקרובותיו.

'הנצמדים לבעל פעור' לפירוש א' כצמיד פתיל, 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם' כב' תמרות הדבוקות זו בזו. לפירוש ב' 'הנצמדים לבעל פעור' כצמיד ע"י אשה, 'ואתם הדבקים' דבוקים ממש.

הפוער עצמו לבעל פעור והזורק אבן למרקוליס אע"ג דמכוין לביזוי, ה"ז עבודתו, ואסור ליטול ממנה אבן דרווחא לחבריה שביק.

הנותן מזרעו למולך אין חייב עד שימסור למולך ויעביר באש.

לת"ק דברייתא, מולך ע"ז היא, וע"כ העביר זרעו אף לשאר ע"ז חייב. לר' אלעזר בר' שמעון ומתניתין מולך לאו ע"ז היא ורק העביר למולך חייב (ורק כדרכה חייב).

לר' חנינא בן אנטיגנוס, לאביי כראבר"ש, וכל שהמליכוהו עליהם אפילו צרור אפילו קיסם. לרבא לראבר"ש אין חייב אלא במולך קבוע ולר' חנינא אפילו צרור או קיסם שהמליכוהו עליהם חייב עליו.

דף ס"ד ע"ב

אין חייב עד שימסרנו למשרתי ע"ז דכ' 'ומזרעך לא תתן', ויעבירו למולך דכ' 'להעביר למולך', ובאש דכ' 'לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש' מה להלן באש אף כאן באש.

העביר כל זרעו פטור דכ' 'מזרעך' ולא כל זרעך.

איבעיא בהעבירו סומא או ישן.

'כי מזרעו נתן למולך', שחייב גם על בן בנו ובן בתו. 'בתתו מזרעו' דחייב אף על זרע פסול. אביו ואמו אחיו ואחותו פטור.

אינו חייב עד שיעבירו דרך העברה של מולך, לאביי שורת לבנים והאש מכאן ומכאן. לרבא וכן

תניא, שקופץ ואין עובר ברגלו, כדרך שהתינוקות קופצין בימי הפורים.

העביר עצמו, לת"ק פטור דלא דרשי בך, והא דאבידתו ואבידת אביו אבידתו קודמת מדכ' אפס כי לא יהיה בך אביון' הוא משום דאפס לשון אזהרה הוא. לר' אלעזר בר"ש חייב דכ' לא ימצא בך בעצמך.

שלוש כריתות בע"ז, א' לכדרכה, א' לשלא כדרכה, וא' למולך, למ"ד דמולך לאו ע"ז להכי צריך, ולמ"ד דמולך ע"ז בא לרבות מולך לחייב גם שלא כדרכה בכל ע"ז. כרת שנאמר במגדף, לר"ע דמגדף לאו ע"ז נדרש 'הכרת' בעה"ז 'תכרת' בעה"ב, לר' ישמעאל דמגדף ע"ז דרשינן 'ונכרתה' בעה"ז 'הכרת' לעה"ב 'תכרת' דברה תורה כלשון בני אדם.

יום שלישי פרשת האזינו - כ"ח אלול תשע"ז

דף ס"ה ע"א

בעל אוב זה פיתום המדבר משחיו, ידעוני זה המדבר בפיו, הרי אלו בסקילה והנשאל בהם באזהרה.

בכריתות לא תני ידעוני. לר' יוחנן משום ששניהן בלאו א' נאמרו ואין חייב אלא חטאת א' כשעשאן בהעלם א', ונקט בעל אוב דפתח ביה קרא, וחלוקה דמיתה אינה חלוקה. ומתניתין דכריתות ר' עקיבא הוא דלא בעי מעשה. לריש לקיש משום דידעוני אין בו מעשה ואפילו לר' עקיבא דלא בעי מעשה היינו מעשה רבה אבל מעשה זוטא בעי, דמגדף עקימת שפתיו הוי מעשה, ובעל אוב הקשת זרועותיו הוי מעשה. ולרבנן בעינן מעשה רבה, ובעל אוב לעולא במקטר לשד וקשה דע"ז הוא, לרבא במקטר לחבר, וחובר זה בסקילה.

השתחוואה, לריש לקיש תליא בפלוגתא דר"ע ורבנן. לר' יוחנן אף לרבנן כפיפת קומתו הוי מעשה.

מגדף לרבנן עקימת שפתיו לא הוי מעשה הואיל ועיקרו בלב. עדים זוממין אין בהן מעשה דעיקרן בראיה.

'חובר חבר' אחד חבר גדול וא' חבר קטן ואפילו קיבוץ נחשים ועקרבים כדי שלא יזיקו היכא דליכא פיקוח נפש.

דף ס"ה ע"ב

חסם פרתו בקול או הנהיג בכלאים בקול, לר' יוחנן חייב דעקימת פיו הוי מעשה לריש לקיש פטור דעקימת פיו לא הוי מעשה.

בעל אוב זה המדבר בין הפרקים ומבין אצילי ידיו (וקולו נמוך לפי שאין בו חיותא וע"ז כ' זהיה כאוב מארץ קולך'). ידעוני זה המניח עצם ידוע בפיו והוא מדבר מאליו.

בעל אוב א' המעלה בזכורו וא' הנשאל הגולגולת, מעלה בזכורו אין עונה כדרכו ואין עולה בשבת, ובזה הוכיח ר"ע לטורנוסורפוס דיום שאנו שובתין הוא שבת, מבעל אוב, ומסמבטיון נהר של אבנים

השוקט בשבת, ומקברו של אביו דבכל ימים העלה עשן שנדון ונשרף ובשבת פושעי גיהנם שובתין.

'ודורש אל המתים' זה המרעיב עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה, ובכה ר"ע דק"ו להמרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טהרה אלא שעוונותינו גרמו שאנו צועקין ואין נענין דכ' 'כי אם עונותיכם היו מבדילים' וגו'. ולרבא היינו דאם היו צדיקים רוצים היו בוראים עולם דרק עוונות מבדילין, רבא ברא אדם בלא דיבור, רב חנינא ורב אושעיא היו עוסקים בספר יצירה כל ע"ש ובוראין להם עגלא תילתא ואכלוהו.

מעונן, לר"ש זה המעביר ז' מיני זכור על העין, לחכמים זה האוחז את העיניים, לר"ע זה המחשב עיתים ושעות ואומר היום יפה לצאת וכו'. מנחש זה האומר פתו נפלה מפיו מקלו נפלה מכידו וכו', וכגון המנחשים בחולדה ובעופות ובדגים.

יום רביעי פרשת האזינו - כ"ט אלול תשע"ז

דף ס"ו ע"א

המחלל את השבת נסקל כשחיללו במלאכה גמורה שיש בו מעשה ומלאכת מחשבת, בדבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת, ולמעוטי תחומין לר' עקיבא והבערה לר' יוסי.

מקלל אביו ואמו חייב כשמקללם בשם. קללם בכינוי, לר' מאיר חייב, לר' מנחם בר' יוסי פטור דכ' 'בנקבו שם יומת' שאם אינו ענין לו (דלא דריש למברך שם בשם) תנהו למקלל אביו ואמו שאין חייב עד שיקללם בשם.

'איש איש' לרבות בת וטומטום ואנדרוגינוס.

קילל אביו בלא אמו אמו בלא אביו, לר' יאשיה 'איש אשר יקלל את אביו ואת אמו' סמך קללה לאביו, 'אביו ואמו קלל' סמך קללה לאמו. לר' יונתן משמע שניהם כא' ומשמע א' בפני עצמו עד שיפרוט לך הכתוב 'יחדיו'.

'מות יומת' בסקילה, דילפינן 'דמיהם הם' מאוב. אזהרה דכ' 'אלקים לא תקלל' ולר' ישמעאל היינו דיינן ויליף קודש מחול, לר"ע היינו קודש ויליף חול מקודש דכ' תקלל ולא תקל, וכ' ונשיא בעמך לא תאור, וכ' לא תקלל חרש, וקשה למה לי שלשתם דנכתוב אלקים וחרש וניתני נשיא מהצד השוה שבהן שדיין אתה מצווה על הוראתו וחרש שפלותו גרמה לו הצד השוה שבהן שהן בעמך אף אני אביא נשיא, או נשיא וחרש וניתני דיינן מינייהו, ואם אינו ענין לגופו תנהו ענין לאביו שאין נלמד מהצד השווה שכן משונין הם.

דף ס"ו ע"ב

הבא על נערה המאורסה אין חייב עד שתהא 'נערה' ולא בוגרת 'בתולה' ולא בעולה 'מאורסה' ולא נשואה 'בבית אביה' פרט לשמסר האב לשלוחי הבעל.

בא על קטנה מאורסה, לחכמים חייב סקילה, לר' מאיר אין מת בסקילה, - לר' יאשיה אין מת כלל דכ' 'ומתו גם שניהם' עד שיהו שניהם שוין בני עונשין, והא דכ' 'ומת האיש אשר שכב עמה

לבדו' דרש כדרבי, לר' יונתן מת בחנק, דכ' 'ומת האיש אשר שכב עמה לבדו' ומיותר דמפורש התם 'ולנערה לא תעשה דבר' אלא נדרש לקטנה. 'ומתו גם שניהם' למעט מעשה חדודים (ולר' יאשיה אינו כלום).

באו עליה י' בני אדם שלא כדרכה ועדיין היא בתולה, לת"ק כולן בסקילה לר' ראשון בסקילה וכולן בחנק דכ' 'לבדו' דהיינו ראשון שביאתו היתה יחידית.

'ובת איש כהן כי תחל לזנות' רבי אומר תחלה, לרב הונא בריה דרב יהושע דר' כר' ישמעאל דארוסה בשריפה ולא נשואה, וע"ז אמר דאם הוא ביאה ראשונה בשריפה, ואם לאו בחנק, כדאמרינן במה דכ' 'ומת האיש אשר שכב עמה לבדו', לרב יוסף ר' כר' מאיר דנשואה לכשר בשריפה דכי תחל היינו שזה תחילת חילולה אבל נישאת לפסולים אינה אלא בחנק.

יום חמישי פרשת האזינו - ראש השנה תשע"ח

דף ס"ז ע"א

הדיוט המסית את היחיד בסקילה, אמר יש יראה במקום פלוני כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה, אמר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד אזבח אלך ואזבח נלך ונזבח וכו' הוי מסית. כל חייבי מיתות אין מכמינין עליהם חוץ מזו. אמר לשנים הן עדין ומביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו, אמר לא' הוא אומר יש לי חברים רוצים בכך, ואם ערום הוא, מכמינין לו עדים אחורי הגדר ואומר לו לחזור על דבריו ביחוד וא"ל היאך נניח את אלוקינו שבשמים ונלך ונעבוד אלהים אחרים, אם חזר בו מוטב ואם לאו העומדין מאחורי הגדר מביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו.

נביא שהסית, לת"ק בסקילה, לר' שמעון בחנק דכ' 'והנביא ההוא וגו' יומת' וסתם מיתה הוא חנק. מדיחי עיר הנדחת, לת"ק בסקילה, לר"ש בחנק, ומתניתין משמע כר"ש, אך מהא דאמר ריא"ש במדיח דבמדיחי עיר הנחת איירי מבואר כרבנן, והא דאמר המסית את ההדיוט לא זו אף זו קתני, והא דאמר המסית זה הדיוט היינו אפילו נביא, שהוא הדיוט ושוטה ומדת הקלין נוהגין בו.

המדיח עיר הנדחת, זה האומר נלך ונעבוד ע"ז, המכשף העושה מעשה חייב ולא האוחז את העיניים, וכן בשדה קישואין קיבל ר"ע מר' יהושע חילוק זה.

'מכשפה' אחד האיש וא' האשה, ואמר מכשפה מפני שרוב נשים מצויות בכשפים.

דף ס"ז ע"ב

מיתת מכשפים, לר' יוסי הגלילי בסייף, דכ' 'מכשפה לא תחיה' וכ' 'לא תחיה כל נשמה'. לר' עקיבא בסקילה דכ' הכא לא תחיה וכ' 'אם בהמה אם איש לא יחיה', ואף דהתם כ' לא יחיה וריה"ג דריש מלא תחיה, דנין ישראל מישראל שריבה בהן הכתוב מיתות הרבה. לבן עזאי כ' מכשפה לא תחיה וסמיך ליה 'כל שוכב עם בהמה מות יומת' שהיא בסקילה, לר' יהודה לא דרשינן סמוכין אלא אוב וידעוני בכלל מכשפים היו ויצאו ללמד על הכלל כולו

דבסקילה, דסבר דב' כתובין הבאין כא' מלמדיו. 'כשפים' נוטריקון כחש פמליא של מעלה, שעל מי שנגזר לחיות ממיתין. 'אין עוד מלבדו' אפילו לדבר כשפים, והיינו לכר' חנינא דנפיש זכותיה ובטוח שאם המקום חפץ בו לא ישלטו בו כשפים.

'לטיהם' מעשה שדים 'להטיהם' מעשה כשפים, דקפיד אמנא שד דלא קפיד אמנא כשפים.

הלכות כשפים כהלכות שבת, יש מהן בסקילה כשעשה מעשה, פטור אבל אסור באוחז את העיניים, מותר לכתחילה כר"ח ור"א שבראו בספר יצירה עגלא תילתא.

'ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלוקים הוא' שאין השד יכולה לברוא בריה פחות מכשעורה, ופי' רב פפא דאפילו כגמל אין יכולין לברוא אלא מאספים ומביאין מן ההפקר ובריות גדולות נוחים לקבצם ולהביאם ממקום רחוק.

מכשפים אין יכולין להחיות מתים, אלא באחיזת עיניים.

כל מילי מכשפות נבדקין במים חיים ונימוחין.

'ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים' לר' עקיבא צפרדע אחת היתה ומלאה כל ארץ מצרים, לר' אלעזר בן עזריה צפרדע אחת היתה שרקה להם ושמעו קולה כל הצפרדעים שבעולם ובאו.

יום שישי פרשת האזינו - יום ב' דראש השנה תשע"ח

דף ס"ח ע"א

כשחלה ר' אליעזר היה בע"ש, לא רצה לחלוץ תפיליו וסבר הורקנוס שנטרפה דעתו א"ל דעת אמו נטרפה שמניחין איסור סקילה ועוסקין בשבות, ונכנסו אליו וא"ל עד עכשיו למה לא באתם ואמר שלא ימותו מיתת עצמן ור"ע מיתתו קשה מכולן שאילו שמשו היה למד תורה הרבה, ואמר שב' זרועותיו כב' ס"ת שנגללין, ואמר שלמד הרבה תורה ולא חיסר מרבותיו אלא ככלב המלקק בים, והרבה לימד ולא חיסרו ממנו אלא כמכחול בשופרות, ששנה ש' הלכות בבהרת עזה ולא שאוליהו מעולם, וש' או ג' אלפים הלכות בנטיעת קישואין ולא שאלו אדם מעולם חוץ מעקיבא בן יוסף, שא"ל למדני בנטיעת קישואין, ואמר דבר א' ונתמלא השדה קידושין וא"ל למדני עקירתן אמר דבר א' נתקבצו כולן למקום אחד, ואף דיש בו מעשה להתלמד שרי דכ' 'לא תלמד לעשות' אבל אתה למד להבין ולהורות.

הכדור והאמוס והקמיע וצרור המרגליות ומשקולת קטנה, לחכמים טהורין דאין דהן בית קיבול עולמית ואם נקרעו טמאין דאיכא בית קיבול, ומה שבתוכו חוצץ, לר' אליעזר טמאין, וטהרתן במה שהן ומה שבתוכו אינו חוצץ.

מנעל שע"ג האמוס דא"צ מעשה אומן לסלקו משם, לחכמים טמא לר' אליעזר טהור, ובזה יצאה נשמתו, ועמד ר' יהושע ואמר הותר הנדר, ור"ע הכה בבשרו עד שדמו שותת לארץ פתח עליו בשורה ואמר 'אבי אבי רכב ישראל ופרשיו' הרבה מעות יש לי ואין לי שולחני להרצותן.